

**KAP-RD04a-RD04b-3-25 - „Élelmiszeripari és feldolgozó üzemek fejlesztésének támogatása”
(4. melléklet: Tartalmi értékelési szempontok)**

SSz	Szervezet neve	Tag neve	Értékelési szempont sorszáma	Észrevétel	A vélemény pozitív, vagy negatív jellegének jelzése	IH válasz
1	Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács	Harcz Zoltán		Javasoljuk a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg legalább 50 mrd forint ra történő emelését, azon belül a 2. céltérület támogatásának emelését is.		
2	Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács	Harcz Zoltán		A 2.1. Kedvezményezettek köre esetében javasoljuk legalább 2 lezárt üzleti év előírását jogosultsági feltételként . A pályázat keretösszege korlátozott, ezért célszerű olyan vállalkozások számára biztosítani a forrást, amelyek már több éve működnek, és pénzügyi, valamint szakmai szempontból bizonyították életképességüket. A több lezárt üzleti év meglete erősíti a projektek megvalósíthatóságát, és csökkenti a forrásvesztés kockázatát, így hatékonyabb felhasználást eredményez a támogatási keretben.		
3	Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács	Harcz Zoltán		2.4. A támogatási kérelem benyújtásának módja és egyéb feltételei. A technikai akadályok jelentősen lassítják és nehezítik a pályázatok benyújtását, ami különösen hátrányosan érinti a kisebb kapacitású vállalkozásokat. Ezért az online felület olyan irányú fejlesztéseit javasoljuk, amelyek hozzájárulnának a pályázati folyamat átláthatóságához, az adminisztratív terhek csökkentéséhez és a támogatási lehetőségekhez való egyenlő hozzáférés biztosításához: 1. Időben elérhető és tesztelt rendszer: A benyújtási felület legyen teljeskörűen működőképes és letesztelt a benyújtási időszakok első napjára (2025. október 16.), hogy elkerülhető legyenek a technikai fennakadások. 2. Gyorsaság és stabilitás: A jelenlegi rendszer lassú, ezért indokolt a felület fejlesztése és kapacitásának bővítése. 3. Többfelhasználós hozzáférés: A felület jelenleg csak egyidejűleg egy felhasználó enged. Indokolt a rendszer fejlesztése úgy, hogy ugyanazon kérelem előkészítésében több munkatárs is részt vehessen adatvesztés nélkül. 4. Előzetes hozzáférés az űrlaphoz: Korábbi pályázatok során a pályázati űrlap csak benyújtás napján válik láthatóvá, ami jelentős kockázatot hordoz, ha új adatmezők vagy bővített információk követelmények jelennek meg. Célszerű lenne, hogy a végleges űrlap már előzetesen megismerhető legyen a felkészülés érdekében. 5. Hiánypótlás: Ha a rendszer automatikusan kötelezővé tenné a szükséges dokumentumok feltöltését, az növelné a beadott kérelmek minőségét, gyorsítaná az ügyintézését, és csökkentené a hiánypótlások számát.		
4	Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács	Harcz Zoltán		3.1.2.2. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek 1. f) Immateriális javak beszerzéséhez kapcsolódó tevékenységek (szabadalmak, licenck, szerzői jogok és védjegyek vagy eljárások megszerzése) körébe kerüljön be a mesterséges intelligenciához kapcsolódó megoldások (softverek, algoritmusok, előfizetéses szolgáltatások) költségeinek elszámolhatósága . A mesterséges intelligencia alkalmazása egyre szélesebb körben segíti a feldolgozóipari technológiai fejlesztéseket: például a termelési folyamatok optimalizálásában, a karbantartási igények előrejelzésében, a minőség-ellenőrzés automatizálásában, valamint az energiafelhasználás csökkentésében. Az MI-alapú megoldások beszerzésének és előfizetésének támogathatósága elősegítené a hazai vállalkozások digitális felzárkózását, versenyképességét és innovációs kapacitásának növelését.		
5	Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács	Harcz Zoltán		3.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása fejezet szerint a felsorolt támogatható tevékenységek a 6/2023. (XII.7.) AM rendelet 3. § (1) 41. pontja alapján csekély összegű támogatásnak minősülnek, amelynek keretösszege rendkívül alacsony. Mivel ez a gyakorlatban azt eredményezi, hogy a felhívásban meghatározott maximális támogatási összegnél jóval alacsonyabb támogatás érhető csak el, a táblázatban felsorolt valamennyi támogatható tevékenységnek kérjük, hogy azok ne minősüljenek csekély összegű támogatásnak .		
6	Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács	Harcz Zoltán		3.2.1. Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések – Támogatáshalmozódás A támogatáshalmozódás megállapítása jelenleg rendkívül bonyolult feladat a kedvezményezettek számára, mivel több, egymástól független EU-s és magyar jogszabály együttes alkalmazását igényli. A vállalkozások sokszor nem tudják egyértelműen, hogy mely támogatásokat kell összevonni, és mely kategóriák érintettek. Egy központi, hivatalos lekérdezési rendszer kiakasztása segítené a jogszabályoknak való megfelelést, csökkentené a hibás pályázatok számát, és egyszerűsítene a kedvezményezettek adminisztratív terheit. Javasoljuk, hogy a Kincstár alakítson ki olyan elektronikus lekérdezési rendszert , amelyben a kedvezményezettek pontosan láthatják a már elnyert támogatásaikat, valamint azok állami támogatási kategóriába sorolását.		
7	Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács	Harcz Zoltán		3.3. A művelet műszaki, szakmai tartalmával kapcsolatos elvárások II. Hatósági engedélyeztetéssel, dokumentumokkal kapcsolatos elvárások 6. pont A) „... Továbbá a tevékenységek esetében elegendő technológiai leírás és a megvalósítási helyet ábrázoló helyszínrajz, valamint vázrajz benyújtása...” rész kerüljön pontosításra, hogy amennyiben azonos gép vagy berendezés beszerzéséről van szó, elegendő egyetlen helyszínrajzot, vázrajzot és technológiai leírást csatolni. Azonos berendezések esetében ne legyen kötelező minden ajánlattevőtől külön-külön ugyanazon dokumentumot bekérni és három példányban benyújtani. Javasoljuk továbbá, hogy a technológiai leírás prospektussal való helyettesítése is legyen elfogadható, illetve kerüljön szabályozásra, hogy azonos típusú gépek esetén felesleges több, teljesen azonos prospektus csatolása. A korábbi pályázatoknál a hiánypótlások gyakran arra irányultak, hogy egy prospektust, vázrajzot vagy helyszínrajzot az ajánlatadó nem írt alá, illetve hogy hiányzott a pecsét, ezért javasoljuk munkatárs is részt vehessen adatvesztés nélkül. 4. Előzetes hozzáférés az űrlaphoz: Korábbi pályázatok során a pályázati űrlap csak benyújtás napján válik láthatóvá, ami jelentős kockázatot hordoz, ha új adatmezők vagy bővített információk követelmények jelennek meg. Célszerű lenne, hogy a végleges űrlap már előzetesen megismerhető legyen a felkészülés érdekében. 5. Hiánypótlás: Ha a rendszer automatikusan kötelezővé tenné a szű		
8	Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács	Harcz Zoltán		3.3. III. Energiahatékonyság javítására, illetve megújuló technológia alkalmazására vonatkozó műveletekkel kapcsolatos elvárások. Az energiahatékonysági javulást a Magyar Mérnöki Kamara és/vagy a Magyar Építész Kamara névjegyzékében szereplő szakértőnek kell igazolnia energetikai számítással. Javasoljuk, hogy a felhívás egyértelműen határozza meg a szakértői energetikai számítás kötelező tartalmi elemeit , valamint a számítás módszertani kereteit, mivel a korábbi pályázatok tapasztalatai alapján a hiánypótlások jelentős része abból adódott, hogy az energetikai számítások tartalma nem volt előre rögzítve, így a szakértői anyagokat gyakran további magyarázatokkal, kiegészítésekkel kellett ellátni. A több szempontok előzetes meghatározása (pl. kiinduló adatok, számítási alap, figyelembe veendő energiafogyasztási tényezők, több művelet együttes hatásának kezelése) biztosítaná az egységes elvárásokat, csökkentené a hiánypótlások számát, és átláthatóbbá tenné az értékelési folyamatot.		
9	Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács	Harcz Zoltán		3.3. IV. A műveletek tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárások – 3. pont. Az ÉNGY szerinti bontású számlarészletezésnek tartalmaznia kell az áfa összegét, a kapcsolódó tevékenység azonosítóját, a letéti ÉNGY szerinti kódját és megnevezését, a mennyiséget, az egységárát, valamint az összesített árat. Tekintettel arra, hogy az építési engedélyköteles tevékenységek esetében a fordított áfa szabály az irányadó, amely esetben az áfa feltüntetése ellentmondásos és a gyakorlatban félrevezető lehet, javasoljuk, hogy az ÉNGY szerinti bontású számlarészletező kötelező tartalmi elemei közül az áfa összege kerüljön elhagyásra . Az áfa kötelező megjelenítése adminisztratív többletterhet okoz, miközben az elszámolás szempontjából irreleváns.		
10	Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács	Harcz Zoltán		IV. A műveletek tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárások – 6. pont. A támogatási kérelemben a költséghatékonyságot és a támogatási kérelem céljait figyelembe vevő legkedvezőbb árajánlattal rendelkező építési tételt kell feltüntetni, amelyet szakmai indoklással kell ellátni. Javasoljuk pontosan meghatározni, hogy mit tartalmazzon a szakmai indoklás , ennek hiánya ugyanis bizonytalanságot okoz a pályázók számára, és sok esetben indokolatlan hiánypótlásokhoz vezet. Nehezen értelmezhető különösen abban az esetben, ha a legkedvezőbb árú ajánlat kerül kiválasztásra. A pontosítás biztosítaná az egységes pályázói gyakorlatot, növelné a beadott dokumentációk minőségét, és egyszerűsítene a támogató szervezet ellenőrzési munkáját.		

11	Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács	Harcz Zoltán		IV. A műveletek tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárások – 7. pont szerint egymástól és a kedvezményezettől függetlenül forgalmazótól származó ajánlatok benyújtása szükséges. Javasoljuk egyértelműen meghatározni, hogy milyen módon kell igazolni az ajánlattevők függetlenségét . Amennyiben elegendő nyilatkozással igazolni, akkor ennek legyen egy hivatalos mintája, hasonlóan a 3. melléklet adattartalmához. Az ajánlatok bekérése során a tiszta verseny biztosítása érdekében alapvető, hogy a forgalmazók egymástól és a kedvezményezettől függetlenek legyenek. Magyarországi beszállított esetében a tulajdonosi kör nyilvános adatbázisokból ellenőrizhető, azonban a gép- és technológiaberendezések jellemzően külföldi beszállítóktól történnek, ahol ilyen adatbázisok nem elérhetők. Ezért egy hivatalos nyilatkozatminta alkalmazása megkönnyítené a pályázók dolgát, biztosítaná az egységes gyakorlatot, és csökkentené a hiánypótlások számát.		
12	Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács	Harcz Zoltán		IV. A műveletek tervezésével, megvalósításával kapcsolatos elvárások – 8. pont. Szolgáltatás vásárlása esetén (könyvvizsgálat, a műveltenedzsment és a művelet-előkészítés kivételével) szintén három ajánlatot benyújtása szükséges. A három ajánlat benyújtásának kötelezettsége ne vonatkozzon a könyvvizsgálati szolgáltatásra azoknál a vállalatoknál, amelyeknél a könyvvizsgálatot a cégnyilvántartásban bejegyzett könyvvizsgáló végzi. A könyvvizsgálata kötelezett vállalatok jellemzően hosszú távú szerződéses kapcsolatban állnak könyvvizsgálókkal. A szerződés fennállása, valamint a könyvvizsgáló személye és adatai a cégnyilvántartásban hivatalosan elérhetők. Ezért a három külön ajánlat bekérésének kötelezettsége ebben az esetben indokolatlan adminisztratív többletterhet jelent, miközben nem szolgálja a tiszta verseny biztosítását. A kötelezettség eltörlése egyszerűsítene az adminisztrációt, és összhangban állna a tényleges piaci gyakorlattal.		
13	Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács	Harcz Zoltán		4.1. A művelet megkezdése pontban felújításra vagy bővítésre irányuló műveletnek a Kincstár által lefolytatott, előzetes helyszíni szemlélt követően kezdhető meg. A jelenlegi gyakorlatban a helyszíni szemlélt időpontja nincs meghatározva, emiatt a kérelmek elbírálása gyakran indokolatlanul elhúzódik. A tavaly meghirdetett KAP pályázatok többségénél még a mai napig sincs érdemi döntés, nem történt előrelépés, így a benyújtott ajánlatok árnyékukat veszítették, a tervezett építési beruházások pedig még saját felelősségre sem indulhattak el. Az időkeret rögzítése biztosítaná a pályázók számára a kiszámítható ütemezést, csökkentené az adminisztratív és pénzügyi kockázatokat, valamint javítaná a pályázati rendszer hatékonyságát, ezért javasoljuk, hogy a pályázati felhívás rögzítse, hogy a Kincstár a támogatási kérelem benyújtási határidejétől számított legfeljebb pl. 6 hónapon belül köteles lefolytatni az előzetes helyszíni ellenőrzést.		
14	Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács	Harcz Zoltán		7.2. Jogosultsági feltételek és kiválasztási kritériumok 3. Tartalmi értékelési szempontok. Javasoljuk az értékelési rendszer egyszerűsítését (kevesebb pontozási kritérium, egyértelmű súlyozással). Indokolt lenne a dokumentációs követelmények csökkentése, főleg a kisebb beruházások esetén. A dokumentációs kötelezettség legyen teljesen egyértelmű a pályázati kiírás alapján, amelyet az elektronikus felület is igényeljen feltöltés formájában, mint kötelező melléklet. Utólag olyan további dokumentumok, amelyek nem szerepeltek a pályázati felhívásban, hiánypótlásként se kerüljenek bekérésre.		
15	Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács	Harcz Zoltán		8.3. Igényelhető előleg. A kedvezményezettnek legalább az igényelt előleg mértékével megegyező összegű önerővel kell rendelkeznie, melyet az előlegigénylési dokumentációval egyidejűleg igazolni köteles. Az önerő igazolásának elfogadható módját az ÁUF tartalmazza. Javasoljuk, hogy csak az a) pont esetében kelljen igazolni az önerőt , mivel a b) pont szerinti igényelhető maximum 50 %-os előleg esetében garancia szükséges, ebben az esetben nem kell önerő.		
16	Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács	Harcz Zoltán		8.3. Projektszáma. Javasoljuk, hogy a pályázati felhívás egyértelműen rögzítse, hogy projektszáma megnyitása kizárólag az a) pont szerinti előlegigénylés esetében kötelező. Az a) pont szerinti előlegnél indokolt a projektszáma megnyitása az átlátható pénzmozgások biztosítása érdekében. Mivel a b) pont szerinti előlegnél a garancia meglete önmagában kellő biztosítékot nyújt a támogatás felhasználására, a projektszáma kötelező megnyitása indokolatlan többletterhet jelentene a kedvezményezettek számára. A szabályozás pontosítása egyértelművé tenné a kötelezettséget, és elkerülhetővé tenné a félreértelmezéseket, valamint a felesleges adminisztrációt.		
17	Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács	Harcz Zoltán		9.2. Elszámolható költségek részben kérdésünk lenne, hogy a korlátozottan elszámolható költségek mindegyikére vonatkozik-e a legalább három ajánlat bekérésére vonatkozó kötelezettség?		
18	KTM NFK	Stelli Tibor	1.2	A 4. pontot érő "A vállalkozás eredménye 2 teljes lezárt üzleti év meglete esetén minden évben pozitív (nem negatív, vagy nem nulla) és de nincs növekvő tendencia (nem haladja meg a megelőző évet)" szempontot javasoljuk "A vállalkozás eredménye 2 teljes lezárt üzleti év meglete esetén minden évben pozitív (nem negatív, vagy nem nulla), de nincs növekvő tendencia (nem haladja meg a megelőző évet)" szövegre módosítani.		
19	KTM NFK	Stelli Tibor	1.3	A 6. pontot érő "A kedvezményezett a támogatási kérelme benyújtását megelőző 3 évben (2021, 2022, 2023) folytatott kistermelői tevékenységet." javasoljuk "A kedvezményezett a támogatási kérelme benyújtását megelőző 3 évben (2022, 2023, 2024) folytatott kistermelői tevékenységet." szövegre módosítani.		
20	KTM NFK	Stelli Tibor	1.4	A 2. pontot érő "A kedvezményezett a támogatási kérelem benyújtásakor tagja szakmai vagy szakmaközi szervezetnek" szempontot javasoljuk "A kedvezményezett a támogatási kérelem benyújtásakor kevesebb mint egy éve tagja szakmai vagy szakmaközi szervezetnek." szövegre módosítani.		
21	Európai Bizottság - DG AGRI	Takács Péter	Általános	A Művelet (pénzügyi) kockázatoságának minősítése a korábbi felhívásokhoz képest már nem része a kiválasztási eljárásnak. Javasoljuk, hogy a művelet pénzügyi és más szempontú kockázatoságának értékelésére minden esetben kerüljön sor, beleértve a Vhr. 22.§ (4) bekezdésében jelölt ARACHNE, és adott esetben más kockázatiértékelési eszközök használatát, amelyet a felhívásban is javasolunk egyértelművé tenni.		
22	Európai Bizottság - DG AGRI	Takács Péter	Általános	A támogathatósághoz szükséges minimum 40 pontot és az üzleti terv kapcsán a minimum 25 pontot alacsonynak ítéjük. Ez nem zárja ki az elvi lehetőséget annak, hogy releváns tapasztalattal nem rendelkező kedvezményezett, vagy nem kellően megalapozott művelet kerüljön kiválasztásra. Javasoljuk a minimum pontszámok emelését.		
23	Európai Bizottság - DG AGRI	Takács Péter	1. Üzleti terv	Az üzleti terv értékelési szempontjai a pályázó meglévő kapacitásaira vagy múltbeli tevékenységének vizsgálatára fókuszálnak. A korábbi felhívásokhoz tett észrevételeinket fenntartva javasoljuk, hogy egyszerűsített eljárásban is kerüljön értékelésre a projekt illeszkedése az intézkedés céljához, valamint a szakmai tartalom és a költségvetés realitása annak érdekében, hogy a kiválasztási eljárás a gazdálkodási-működési szempontokon túl a minőségi projektek kiválasztását is ösztönözze.		
24	Európai Bizottság - DG AGRI	Takács Péter	1.5 Mezőgazdasági és/vagy élelmiszer-feldolgozási és/vagy egyéb feldolgozási tevékenység múltja	A releváns tevékenységet korábban nem végző kedvezményezett jelenleg 0 pontban részesül. Javasoljuk, tekintettel a korábbi időszak tapasztalataira, hogy a művelet szempontjából releváns tevékenységet korábban nem végző kedvezményezettek ne kerülhessenek támogatásra.		
25	Európai Bizottság - DG AGRI	Takács Péter	4. Fokozott mértékű energia-meglakartást, fokozott mértékű megújuló energia felhasználást eredményező fejlesztések	Javasoljuk, hogy az intézkedések céljával és a szempont elnevezésével összhangban plusz pont csak a projekt eredményeként létrejövő megújuló energia kapacitásbővítés esetén járjon.		
26	Európai Bizottság - DG AGRI	Takács Péter	Hiányzó kiválasztási szempontok	Több, az egyes beavatkozások esetében megjelölt kiválasztási szempont következetesen nem kerül alkalmazásra (pl. roma felzárkóztatás, női pályázók, társadalmi vállalkozások, foglalkoztatás). Miért kerültek ezek a szempontok a Tervben megjelölésre, ha az IH egyáltalán nem alkalmazza ezeket?		
27	Mezőgazdasági Szervezők és Termelők Országos Szövetsége (MOSZ)	Paragi Márton		A KAP-RD04a-RD04b-2-24 felhíváshoz (Feldolgozó üzemek fejlesztésének támogatása) hasonlóan javasoljuk, hogy az igényelhető, vissza nem térítendő támogatás összege legfeljebb 200 millió forintban kerüljön meghatározásra.		
28	Mezőgazdasági Szervezők és Termelők Országos Szövetsége (MOSZ)	Paragi Márton		az önállóan támogatható tevékenységek körét az 1. célterületen belül javasoljuk kibővíteni a Takarmány előállítás üzemek fejlesztése/letétele (TEAOR109) tevékenységgel is.		

29	Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége (MOSZ)	Paragi Márton		a tartalmi értékelési szempontok „Üzleti terv minősítése, fejezet 1.4 pontjában az elfogadott szakmai szervezetek listáját kérjük kiegészíteni a Magyarországi Rizstermesztők és Feldolgozók Országos Szövetségével, valamint – mivel a szakmai szervezeti tagság nincs lekorlátozva az ételkészítés, valamint feldolgozóiparra - a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségével is		
30	Nébih	Várszegi Gábor (helyettes tag: Makovényi Anna)	1. pont „Üzleti terv minősége” / 1.3. alpont – „Kistermelői tevékenység végzésének vizsgálata”	Igazolás pontosítása javasolt: - A kistermelői tevékenységgel eltöltött évek igazolására javasoljuk az illetékes járási hivatal részletes igazolását kérni, mert a nyilvántartásba vételről szóló irat nem garantálja, hogy a támogatási kérelmet benyújtó a tevékenységet folyamatosan végezte a megkezdő 1-5 évben. - A szempont vizsgálatánál (10.o.) a fenti észrevételben tett módosítás mellett a második mondat „Vadászatra jogosult által...” törését vagy átfogalmazását kérjük, tekintve, hogy kistermelőként nem végezhető vad feldolgozása és értékesítése.		
31	Nébih	Várszegi Gábor (helyettes tag: Makovényi Anna)	3.pont - "Minőségrendszerben való részvétel"	Igazolás pontosítása javasolt: - Az értékelés alapja "Igazoló tanúsítvány" helyett "Igazoló dokumentum" javasolt. Az igazoló dokumentum magában foglalhatja a nyilvántartásba vételi igazolást, szerződést és tanúsítványt is, melyek mindegyike elfogadható és nem szűkíti le a dokumentumok körét. - Ehhez kapcsolódóan vagy itt a 4. mellékletben, vagy az 1. melléklet Fogalomtárban a Minőségrendszer / az elismert nemzeti minőségrendszer fogalma mellett érdemes lenne kitérni arra, hogy az igazoló dokumentum alatt mely dokumentumok benyújtását, elfogadását értjük (a fent már jelzett: nyilvántartásba vételi igazolás, szerződés, tanúsítvány)		